

KONVENTA MBI ELIMINIMIN E TË GJITHA FORMAVE TË DISKRIMINIMIT NDAJ GRAVE

Miratuar më 1980, hyrë në fuqi në 1981

Shtetet palë të kësaj Konvente,

Duke vërejtur se Karta e Kombeve të Bashkuara rithekson besimin në të drejtat themelore të njeriut, në dinjitetin dhe vlerën e individit dhe në të drejtat e barabarta të burrave dhe gruve,

Duke vërejtur se Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut thekson parimin e papranueshmërisë së diskriminimit dhe shpall se të gjithë njerëzit lindin të lirë e të barabartë në dinjitet e në të drejta dhe se secili mund të gëzojë të gjitha të drejtat dhe liritë që përmenden aty, pa asnjë dallim, duke përfshirë dallimin e bazuar në gjini,

Duke vërejtur se shtetet palë të konventave ndërkombëtare për të drejtat e njeriut kanë për detyrë të sigurojnë të drejta të barabarta për burrin dhe gruan në gëzimin e të gjitha të drejtave ekonomike, shoqërore, kulturore, civile dhe politike,

Duke pasur parasysh konventat ndërkombëtare të lidhura nën kujdesin e Organizatës së Kombeve të Bashkuara dhe agjencive të specializuara që kanë për qëllim të nxisin barazinë e të drejtave për burrat dhe gruatë,

Duke vërejtur gjithashtu rezolutat, deklaratat dhe rekomandimet e miratuara nga Organizata e Kombeve të Bashkuara dhe agjencitë e specializuara që kanë për qëllim të nxisin barazinë e të drejtave për burrat dhe gruatë,

Të shqetësuar, megjithatë, se megjithë këto instrumente të ndryshme, vazhdon të ekzistojë një diskriminim i madh ndaj grave,

Duke rikujtuar se diskriminimi ndaj grave shkel parimet e barazisë së të drejtave dhe të respektimit të dinjitetit njerëzor, pengon pjesëmarrjen e grave, në të njëjtat kushte me burrat, në jetën politike, shoqërore, ekonomike dhe kulturore të vendeve të tyre, pengon ngritjen e mirëqenies së shoqërisë e të familjes, dhe vështirëson më tepër zhvillimin e potencialeve të grave në shërbim të vendeve të tyre dhe njerëzimit,

Të shqetësuar nga fakti se në situata varfërie, gratë përfitojnë të drejta më minimale në ushqim, shërbime shëndetësore, arsimim, trajnim dhe mundësi punësimi, dhe për nevoja të tjera,

Të bindur se krijimi i rendit të ri ekonomik ndërkombëtar të bazuar në paanësi dhe në drejtësi do të kontribuojë në mënyrë kuptimplotë në nxitjen e barazisë midis burrave dhe gruve,

Duke theksuar se zhdukja e aparteidit, e të gjitha formave të racizmit, diskriminimit racial, kolonializmit, neokolonializmit, agresionit, pushtimit e sundimit të huaj dhe e ndërhyrjes në punët e brendshme të shteteve, është thelbësore që burrat dhe gratë të gëzojnë plotësisht të drejtat e tyre,

Duke afirmuar se forcimi i paqes dhe i sigurisë ndërkombëtare, ulja e tensionit ndërkombëtar, bashkëpunimi i ndërsjellë i të gjitha shteteve, pavarësisht nga sistemet e tyre shoqërore dhe ekonomike, ç'armatimi i përgjithshëm dhe i plotë, në mënyrë të veçantë ç'armatimi bërthamor nën një kontroll ndërkombëtar të rreptë dhe efektiv, pohimi i parimeve të drejtësisë, barazisë dhe përfitimit të ndërsjellë në marrëdhëniet midis vendeve dhe realizimi i të drejtës së popujve nën dominimin e huaj dhe kolonial dhe nën pushtimin e huaj, për vetëvendosje dhe pavarësi, si dhe respektimi i sovranitetit kombëtar dhe tërësisë territoriale, do të nxitin progresin shoqëror e zhvillimin dhe rrjedhimisht do të kontribuojnë në realizimin e barazisë së plotë midis burrit dhe gruas,

Të bindur se zhvillimi i plotë dhe i gjithanshëm i një vendi, mirëqenia e botës dhe çështja e paqes kërkojnë pjesëmarrjen maksimale të grave, në të njëjtat kushte me burrat, në të gjitha fushat,

Duke pasur parasysh kontributin e madh të grave për mirëqenien e familjes dhe zhvillimin e shoqërisë, gjë që deri më sot nuk ka qenë njohur plotësisht; rëndësinë shoqërore të nënës dhe të rolit të të dy prindërve në familje dhe në edukimin e fëmijëve dhe duke qenë të vetëdijshëm se roli i grave në riprodhimin e jetës nuk duhet të jetë bazë për diskriminim, por se edukimi i fëmijëve kërkon një ndarje të përgjegjësisë midis burrave, gruve dhe shoqërisë në tërësi,

Të vetëdijshëm se nevojitet të bëhet një ndryshim i rolit tradicional të burrave dhe të gruve në familje dhe në shoqëri për të arritur barazinë e plotë midis burrave dhe gruve,

Të vendosur që të zbatojnë parimet e përcaktuara në Deklaratën për Eliminimin e Diskriminimit ndaj Grave dhe, për këtë qëllim, të marrin masa të nevojshme për eliminimin e këtij diskriminimi në të gjitha format dhe shfaqjet e tij,

Kanë rënë dakort për sa më poshtë vijon:

PJESA I

Neni 1

Për qëllimet e kësaj Konvente, termi "diskriminim ndaj grave" nënkupton çdo dallim, përjashtim ose kufizim që bëhet mbi bazën e gjinisë, e që ka për pasojë ose për qëllim të dëmtojë, ose të shfuqizojë njohjen, gëzimin ose ushtrimin nga gratë, pavarësisht nga statusi i tyre martesor, mbi bazën e barazisë së burrave dhe të gruve, të të drejtave

dhe të lirive themelore të njeriut në fushën politike, ekonomike, shoqërore, kulturore, civile ose në çdo fushë tjetër.

Neni 2

Shtetet palë dënojnë diskriminimin ndaj grave në të gjitha format, pranojnë të ndjekin me të gjitha mjetet e përshtatshme dhe pa vonesë, një politikë të eliminimit të diskriminimit kundrejt grave dhe për këtë arsye marrin përsipër:

a) Të përfshijnë në kushtetutat e tyre kombëtare ose në ndonjë dispozitë tjetër ligjore të përshtatshme, parimin e barazisë së burrave dhe të gruave, nëse nuk është bërë ende, dhe të sigurojnë nëpërmjet legjislacionit dhe masave të tjera të përshtatshme zbatimin praktik të këtij parimi;

b) Të miratojnë masa ligjore dhe masa të tjera të përshtatshme duke përfshirë edhe sanksione, nëse është e nevojshme, duke ndaluar çdo formë të diskriminimit ndaj grave;

c) Të vendosin një mbrojtje ligjore për të drejtat e grave, mbi bazën e barazisë me burrat, dhe të sigurojnë, nëpërmjet gjykatave kombëtare kompetente dhe institucioneve të tjera publike, mbrojtjen efektive të grave kundër çdo veprimi diskriminues;

d) Të mos ndërmarrin asnjë veprim ose praktikë diskriminuese ndaj grave dhe të sigurojnë që autoritetet dhe institucionet publike të veprojnë në përputhje me këtë detyrim;

e) Të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave nga çdo individ, organizatë apo ndërmarrje;

f) Të marrin të gjitha masat e përshtatshme, duke përfshirë legjislacionin, për të ndryshuar ose shfuqizuar ligjet ekzistuese, rregulloret, zakonet dhe praktikatat të cilat përbëjnë diskriminimin ndaj gruave;

g) Të shfuqizojnë të gjitha dispozitat e brendshme penale të cilat përbëjnë diskriminim ndaj gruave.

Neni 3

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme në të gjitha fushat, veçanërisht në ato politike, shoqërore, ekonomike dhe kulturore, duke përfshirë edhe legjislacionin, për të siguruar zhvillimin e plotë dhe përparimin e grave me qëllim që t'u garantojnë atyre ushtrimin dhe gëzimin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut mbi bazën e barazisë me burrat.

Neni 4

1. Miratimi nga shtetet palë i masave të përkohshme të veçanta që synojnë përshejtimin *de facto* të barazisë midis burrave dhe grave, nuk konsiderohet diskriminim, siç është përkufizuar në këtë Konventë, por në asnjë mënyrë nuk duhet të ketë për pasojë ruajtjen e standardeve të pabarabarta apo të veçanta; këto masa duhet të ndërpriten kur të jenë arritur objektivat e barazisë së mundësive dhe të trajtimit.

2. Miratimi i masave të veçanta nga shtetet palë, duke përfshirë ato masa të cilat i përmban kjo Konventë, që kanë për qëllim mbrojtjen e amësisë, nuk do konsiderohen diskriminuese.

Neni 5

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme:

a. Për të ndryshuar karakteristikat dhe modelet sociale e kulturore të sjelljes së burrave dhe të grave, në mënyrë që të arrijnë të zhdukin paragjykimet dhe praktikat zakonore, dhe të gjitha praktikat e tjera që mbështeten në idenë e inferioritetit ose të superioritetit të njërit apo të tjetrës gjini ose në rolet stereotipe të burrave dhe të grave;

b. Për të siguruar që edukimi i familjes të përfshijë të kuptuarit e duhur të amësisë si një funksion social dhe të njohjes së përgjegjësisë së përbashkët të burrave dhe të grave në edukimin dhe zhvillimin e fëmijëve të tyre duke bërë të qartë se interesi i fëmijëve është kusht kryesor në të gjitha rastet.

Neni 6

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme, duke përfshirë legjislacionin, për luftimin e të gjitha formave të trafikut të grave dhe të shfrytëzimit për prostitucion të grave.

PJESA II

Neni 7

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave në jetën politike dhe publike të vendit dhe në mënyrë të veçantë do t'u sigurojnë grave, në të njëjtat kushte me burrat, të drejtën:

a. Për të votuar në të gjitha zgjedhjet dhe referendumet publike si dhe për të garantuar mundësinë që të zgjidhen në të gjitha organet e zgjedhura publike;

b. Për të marrë pjesë në formulimin e politikave qeveritare dhe në zbatimin e tyre, për të mbajtur poste publike dhe për të ushtruar të gjitha funksionet publike në të gjitha nivelet e qeverisjes;

c. Për të marrë pjesë në organizatat dhe shoqatat joqeveritare që merren me jetën publike dhe politike të vendit.

Neni 8

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për t'u siguruar grave mundësinë, në të njëjtat kushte me burrat, dhe pa asnjë diskriminim, që të përfaqësojnë qeveritë e tyre në arenën ndërkombëtare dhe të marrin pjesë në punimet e organizatave ndërkombëtare.

Neni 9

1. Shtetet palë i japin grave të drejta të barabarta me ato të burrave në fushën e marrjes, ndryshimit apo mbajtjes së shtetësisë së tyre. Ato do të sigurojnë, veçanërisht, që as martesë me një të huaj apo ndryshimi i shtetësisë së burrit gjatë martesës nuk e ndryshojnë automatikisht shtetësinë e gruas, nuk e bën atë pa shtetësi dhe nuk e detyron të marrë shtetësinë e burrit.

2. Shtetet palë i japin grave të drejta të barabarta me ato të burrave për sa i përket shtetësisë së fëmijëve të tyre.

PJESA III

Neni 10

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave, me qëllim që t'i sigurohen atyre të drejta të barabarta me burrat në fushën e arsimit, në mënyrë të veçantë, për të siguruar mbi bazën e barazisë midis burrave dhe grave:

a) Kushte të njëjta të bërjes së karrierës dhe të kualifikimit profesional, të frekuentimit të shkollave dhe të marrjes së diplomave në institucionet arsimore të gjitha kategorive si në zonat rurale dhe në ato urbane; kjo barazi do të sigurohet në arsimin parashkollor, të përgjithshëm, teknik profesional dhe në arsimin teknik të lartë, si dhe në çdo institucion tjetër të kualifikimit profesional;

b) Të drejtën për të frekuentuar programe të njëjta mësimore, për t'u nënshtruar provimeve të njëjta, për të pasur kuadër mësimesor me kualifikim të standardit të njëjtë dhe ambiente e pajisje shkollore të një cilësie të njëjtë;

c) Eliminimin e çdo koncepti stereotip për rolin e burrave dhe të grave në të gjitha nivelet dhe në të gjitha format e arsimit, duke nxitur bashkëarsimin dhe lloje të tjera të arsimit që ndihmojnë realizimin e këtij objektivi, e veçanërisht duke rishikuar tekstet dhe programet mësimore dhe duke përshtatur metodat e mësimdhënies;

d) Mundësi të njëjta për shfrytëzimin e bursave dhe subvencioneve të tjera për studime;

e) Mundësi të njëjta për të frekuentuar programet e arsimit të vazhdueshëm, duke përfshirë programet e aftësisimit për luftën kundër analfabetizmit për të rritur, duke pasur veçanërisht për qëllim ato programe qëllimi i të cilave është që brenda një kohe sa më të shkurtër të zvogëlohet dallimi në nivelin ekzistues të arsimit midis burrave dhe grave;

f) Uljen e përqindjes së braktisjes së shkollave nga gratë dhe organizimin e programeve për të rejtat dhe për ato gra që janë larguar nga shkolla para kohe;

g) Mundësi të njëjta për të marrë pjesë në sporte dhe në edukimin fizik;

h) Të drejtën për të marrë informacione specifike nga fusha e arsimit për të ndihmuar sigurimin e shëndetit dhe mirëqenien e familjeve, duke përfshirë informacionin dhe këshillimet lidhur me planifikimin familjar.

Neni 11

1. Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave në fushën e punësimit, për të siguruar, mbi bazën e barazisë midis burrave dhe grave, të drejta të njëjta, e veçanërisht:

a) Të drejtën për punë si një e drejtë e patjetërsueshme e të gjithë qenieve njerëzore;

b) Të drejtën për mundësi të njëjta punësimi, duke përfshirë zbatimin e kriterëve të njëjta të përzgjedhjes lidhur me çështjet e punësimit;

c) Të drejtën për të zgjedhur lirisht profesionin dhe vendin e punës, të drejtën për ngritje në detyrë, për siguri në punë dhe për të gjitha përfitimet dhe kushtet e punës, të drejtën për të përfutuar përgatitje profesionale dhe rikualifikim, duke përfshirë edhe stazhin e punës, përgatitje profesionale të avancuar dhe kualifikimit të herëpashershëm;

d) Të drejtën për shpërblim të barabartë, duke përfshirë përfitimet, dhe për trajtim të barabartë për punën me vlerë të barabartë, si dhe për barazinë e trajtimit në vlerësimin e cilësisë së punës;

e) Të drejtën për sigurime sociale, veçanërisht në rastet e pensionit, të papunësisë, të sëmundjes, të invaliditetit dhe të pleqërisë ose të çdo humbje tjetër të aftësisë për punë, si dhe të drejtën për pushime të paguara;

f) Të drejtën për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë në punë, duke përfshirë ruajtjen e funksionit riprodhues të gruas.

2. Për të parandaluar diskriminimin ndaj grave për shkaqe martesore apo amësie, dhe për të siguruar të drejtën e tyre efektive për punë, shtetet palë do të marrin masa të përshtatshme:

a) Për të ndaluar, për shkak të vendosjes së sanksioneve, pushimin nga puna për shkaqe shtatzënie apo të lejes së lindjes, si dhe diskriminimin në raste të pushimit nga puna të bazuar në gjendjen martesore;

b) Për të zbatuar leje lindje me pagesë ose me përfitime sociale të krahasueshme, pa e humbur vendin e mëparshëm të punës, të drejtave të vjetërsisë apo të avantazheve sociale;

c) Për të inkurajuar sistemin e shërbimeve mbështetëse sociale të nevojshme që t'i mundësojnë prindërit të kombinojnë detyrimet familjare me përgjegjësitë në punë, dhe të marrin pjesë në jetën publike, veçanërisht duke nxitur krijimin dhe zhvillimin e një rrjeti infrastrukturor për kujdesin ndaj fëmijëve;

d) Për të siguruar një mbrojtje të veçantë për gratë shtatzëna në ato vende të punës në të cilat provohet se puna që kryejnë është e dëmshme.

3. Legjislacioni mbrojtës në lidhje me çështjet e përfshira në këtë nen do të rishikohet periodikisht, në varësi të njohurive shkencore e teknike. Këto masa, sipas nevojës, do të rishikohen, shfuqizohen apo zgjerohen.

Neni 12

1. Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave në fushën e kujdesit shëndetësor për t'u siguruar, mbi bazën e barazisë së burrit dhe të gruas, mundësitë për të përfituar shërbime mjekësore, duke përfshirë edhe ato të planifikimit familjar.

2. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, shtetet palë do t'u sigurojnë grave gjatë barrës, lindjes dhe pas lindjes, shërbime të përshtatshme, nëse është e nevojshme pa pagesë, si dhe ushqim të përshtatshëm gjatë barrës dhe mbajtjes së fëmijës në gji.

Neni 13

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave në fushat e tjera të jetës ekonomike dhe shoqërore, për t'i siguruar, mbi bazën e barazisë së burrave dhe grave, të drejtat e njëjta, e veçanërisht:

- a. Të drejtën për përfitime familjare;
- b. Të drejtën për hua bankare, ndihma hipotekare dhe forma të tjera të kredisë financiare;
- c. Të drejtën për të marrë pjesë në aktivitetet zbavitëse, sportive dhe në të gjitha aspektet e jetës kulturore.

Neni 14

1. Shtetet palë do të marrin parasysh problemet e veçanta që përballojnë gratë në zonat rurale dhe rolin e rëndësishëm që luajnë këto gra për mbijetesën ekonomike të familjeve të tyre, duke përfshirë punën e tyre në sektorët jo-monetarë të ekonomisë. Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të siguruar zbatimin e dispozitave të kësaj Konvente në dobi të grave në zonat rurale.

2. Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave në zonat rurale me qëllim që të sigurojnë, mbi bazën e barazisë së burrave dhe të grave, pjesëmarrjen dhe përfitimin nga zhvillimi i zonave rurale. Në mënyrë të veçantë, do t'i sigurojnë këtyre grave:

- a) Të drejtën për të marrë pjesë plotësisht në hartimin dhe zbatimin e planeve të zhvillimit në të gjitha nivelet;
- b) Të drejtën për të përfituar shërbime të përshtatshme në fushën e shëndetit, duke përfshirë informacionet, këshillat dhe shërbimet në fushën e planifikimit familjar;
- c) Të drejtën për të përfituar drejtpërsëdrejti nga programet e sigurimeve sociale;
- d) Të drejtën për të përfituar nga të gjitha llojet e kualifikimit dhe arsimimit, formalë dhe joformalë duke përfshirë atë që ka të bëjë me veprime funksionale kundër analfabetizmit, si dhe ndër të tjera, atë për të përfituar nga të gjitha shërbimet komunitare dhe zhvilluese, me qëllim për të rritur aftësitë e tyre teknike;
- e) Të drejtën për të organizuar grupe të ndihmës së ndërsjellët, dhe bashkime në mënyrë që të realizohet barazia në veprimtaritë ekonomike, nëpërmjet punësimit apo vetëpunësimit;
- f) Të drejtën për të marrë pjesë në të gjitha aktivitetet e komunitetit;
- g) Të drejtën për të përfituar kredi dhe hua bujqësore, lehtësira marketingu, teknologji të përshtatshme dhe trajtim të barabartë në fushën e reformës agrare, si dhe në projektet e sistemit bujqësor:

h) Të drejtën për të pasur kushte jetese të përshtatshme, veçanërisht lidhur me strehimin, shërbimin sanitar, furnizimin me energji elektrike dhe ujë, transportin dhe komunikacionet.

PJESA IV

Neni 15

1. Shtetet palë do t'i njohin grave barazinë me burrat përpara ligjit.

2. Shtetet palë do t'i njohin grave, në fushën civile, zotësi juridike të njëjtë me atë të burrave dhe mundësi të njëjta për ta ushtruar këtë zotësi. Shtetet palë do t'i njohin grave në mënyrë të veçantë të drejta të barabarta për të lidhur kontrata dhe për të administruar pasuri dhe do t'i trajtojnë ato njësoj në të gjitha fazat e procedurës gjyqësore.

3. Shtetet palë bien dakord se çdo kontratë ose çdo dokument tjetër privat i çfarëdo lloji, që ka për efekt juridik të synojë kufizimin e zotësisë juridike të grave, duhet të konsiderohet i pavlefshëm.

4. Shtetet palë do t'i njohin burrave dhe grave të drejta të njëjta lidhur me legjislacionin që trajton të drejtën e personave për të lëvizur lirisht, si dhe për të zgjedhur vendbanimin dhe banesën e tyre.

Neni 16

1. Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave në të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me martesën dhe me marrëdhëniet familjare. Në mënyrë të veçantë, do t'i sigurojnë grave mbi bazën e barazisë së burrave dhe të grave:

a) Të drejtën e njëjtë për të lidhur martesë;

b) Të drejtën e njëjtë për të zgjedhur lirisht bashkëshortin dhe për të lidhur martesë vetëm me pëlqimin e vet të lirë dhe të plotë;

c) Të drejtën dhe përgjegjësinë e njëjtë gjatë martesës dhe në prishjen e saj;

d) Të drejtat dhe përgjegjësitë e njëjta si prindër, pavarësisht nga gjendja martesore, për ato çështje që kanë të bëjnë me fëmijët. Në të gjitha rastet interesi i fëmijëve duhet të jetë kryesor;

e) Të drejtat e njëjta për të vendosur lirisht dhe me përgjegjësi për numrin dhe kohën e lindjeve dhe për të marrë informacion, arsimim dhe mjete të nevojshme që bëjnë të mundur ushtrimin e këtyre të drejtave;

f) Të drejtat dhe përgjegjësitë e njëjta për çështjet që kanë të bëjnë me mbikëqyrjen, kujdestarinë, ruajtjen dhe birësimin e fëmijëve, apo me institucionet e ngjashme, ku këto koncepte ekzistojnë në legjislacionin kombëtar. Në të gjitha rastet, interesi i fëmijëve duhet të jetë kryesor;

g) Të drejtat e njëjta personale të burrit dhe gruas, duke përfshirë edhe të drejtën për të zgjedhur mbiemrin, profesionin dhe llojin e punës;

h) Të drejtat e njëjta për secilin prej bashkëshortëve lidhur me pronësinë, fitimin, administrimin, gëzimin dhe disponimin e pasurisë, si falas ashtu edhe me pagesë.

2. Fejesat dhe martesat e fëmijëve të mitur nuk kanë asnjë efekt juridik, prandaj do të merren të gjitha masat e nevojshme, duke përfshirë legjislacionin, me qëllim që të caktohet një moshë minimale për martesë dhe të bëhet i detyrueshëm regjistrimi i martesës në një regjistër zyrtar.

PJESA V

Neni 17

1. Me qëllim që të vlerësohet progresi i arritur në zbatimin e kësaj Konvente, do të krijohet një Komitet për Eliminimin e Diskriminimit ndaj Grave (në vijim referuar si “Komiteti”). Ky Komitet, në kohën e hyrjes në fuqi të Konventës, do të përbëhet nga tetëmbëdhjetë ekspertë. Pas ratifikimit të Konventës ose aderimit të shtetit palë të tridhjetë e pestë, Komiteti në fjalë do të përbëhet njëzet e tre ekspertë me autoritet të lartë moral dhe të shquar për kompetencën e tyre në fushën e zbatimit të kësaj Konvente. Këta ekspertë do të zgjidhen nga shtetet palë midis shtetasve të tyre dhe do të qëndrojnë në detyrë në bazë të aftësive të tyre individuale, mbi bazën e parimit të një ndarjeje të drejtë gjeografike, të përfaqësimit të formave të ndryshme të qytetërimit si dhe të sistemeve juridike kryesore.

2. Anëtarët e Komitetit do të zgjidhen me vota të fshehta nga një listë kandidatësh të caktuar nga shtetet palë. Çdo shtet palë mund të caktojë një kandidat të zgjedhur midis shtetasve të vetë.

3. Zgjedhja e parë do të zhvillohet gjashtë muaj pas datës së hyrjes në fuqi të kësaj Konvente. Të paktën tre muaj para datës së çdo zgjedhjeje, Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara do tu dërgojë një letër shteteve palë në të cilën i fton të paraqesin kandidaturat e tyre brenda dy muajve. Sekretari i Përgjithshëm do të përgatisë një listë sipas rendit alfabetikë të gjithë kandidatëve, duke përcaktuar se nga cili shtet janë përzgjedhur dhe këtë listë ua dërgon shteteve palë.

4. Anëtarët e Komitetit do të zgjidhen në një mbledhje të shteteve palë që do të thirret nga Sekretari i Përgjithshëm në Selinë e Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

Në këtë mbledhje, ku kuorumi do të përbëhet nga dy të tretat e shteteve palë, anëtarë të Komitetit do të zgjidhen kandidatët që fitojnë numrin më të madh të votave dhe shumicën absolute të votave të përfaqësuesve të shteteve palë të pranishëm në votim.

5. Anëtarët e Komitetit do të zgjidhen për një afat prej katër vjetësh. Megjithatë, mandati i nëntë prej anëtarëve të zgjedhur në zgjedhjet e para do të përfundojë pas dy viteve. Kryetari i Komitetit do të hedhë në short emrat e këtyre nëntë anëtarëve menjëherë pas zgjedhjes së parë.

6. Zgjedhja e pesë anëtarëve shtesë të Komitetit do të bëhet në përputhje me dispozitat e paragrafëve 2, 3 dhe 4 të këtij neni, pas ratifikimit ose aderimit të tridhjetë e pestë. Mandati i dy prej anëtarëve shtesë, të zgjedhur në këtë rast, do të përfundojë pas dy viteve. Emrat e këtyre dy anëtarëve do hidhen në short nga Kryetari i Komitetit.

7. Për të plotësuar vendet e lira që mund të krijohen, shteti palë, eksperti i të cilit ka pushuar së ushtruar funksionet e veta si anëtar i Komitetit, do të emërojë një ekspert tjetër nga shtetasit e vetë, duke iu nënshtuar miratimit nga Komiteti.

8. Me miratimin e Asamblesë së Përgjithshme, anëtarët e Komitetit marrin shpërblime nga burimet e Organizatës së Kombeve të Bashkuara në përputhje me kushtet e caktuara nga Asambleja, duke pasur në konsideratë rëndësinë e përgjegjësive të Komitetit.

9. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara do të vërë në dispozicion të Komitetit personelin dhe ambjentet që i nevojiten për kryerjen me efektivitet të funksioneve që i ngarkohen mbi bazën e kësaj Konvente.

Neni 18

1. Shtetet palë marrin përsipër që t'i paraqesin Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, për t'u shqyrtuar nga Komiteti, një raport lidhur me masat legjislative, gjyqësore, administrative dhe me masat e tjera që kanë miratuar për t'u dhënë fuqi dispozitave të kësaj Konvente si dhe lidhur me përparimet e bëra në këtë drejtim:

- a. Brenda një viti pas hyrjes në fuqi të Konventës në shtetin përkatës,
- b. Pas kësaj, të paktën çdo katër vjet, si dhe kur kërkohet nga Komiteti.

2. Raportet mund të tregojnë faktorët dhe vështirësitë që ndikojnë në shkallën e përmbushjes së detyrimeve të parashikuara në këtë Konventë.

Neni 19

1. Komiteti do të miratojë rregulloren e tij të brendshme.

2. Komiteti do të zgjedhë përfaqësuesit e tij për një periudhë dy vjeçare.

Neni 20

1. Komiteti do të mblidhet zakonisht një herë në vit për një periudhë jo më të gjatë se dy javë, për të shqyrtuar raportet e paraqitura në përputhje me nenin 18 të kësaj Konvente.

2. Seancat e Komitetit do të mbahen zakonisht në Selinë e Organizatës së Kombeve të Bashkuara ose në çdo vend tjetër të përshtatshëm të cilin e cakton Komiteti.

Neni 21

1. Komiteti do t'i paraqesë, nëpërmjet Këshillit Ekonomik e Social, raportin vjetor Asamblesë së Përgjithshme të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, lidhur me aktivitetet e tij dhe mund të paraqesë sugjerime e rekomandime të përgjithshme të bazuara në shqyrtimin e raporteve dhe të informacioneve që ka marrë nga shtetet palë. Këto sugjerime dhe rekomandime do të përfshihen në raportin e Komitetit së bashku me komentet e bëra, nëse ka të tilla, nga shtetet palë.

2. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara do t'i dërgojë, për informacion, raportet e Komitetit pranë Komisionit mbi Statusin e Grave.

Neni 22

Agjencitë e specializuara do të kenë të drejtë të përfaqësohen gjatë vlerësimit të zbatimit të dispozitave të kësaj Konvente, që përfshihen në fushën e aktiviteteve të tyre. Komiteti mund të ftojë agjencitë e specializuara për të paraqitur raporte lidhur me zbatimin e Konventës në ato fusha që përfshihen në kuadrin e veprimtarisë së tyre.

PJESA VI

Neni 23

Asnjë dispozitë e kësaj Konvente nuk do të prekë dispozita të tjera më të përshtatshme për arritjen e barazisë së burrave dhe të grave, të cilat mund të përfshihen:

a. Në legjislacionin e një shteti palë; ose

b. Në çdo konventë, traktat ose marrëveshje tjetër ndërkombëtare në fuqi në këtë shtet.

Neni 24

Shtetet palë marrin përsipër të miratojnë të gjitha masat e nevojshme në shkallë kombëtare për të arritur realizimin e plotë të drejtave të njohura në këtë Konventë.

Neni 25

1. Kjo Konventë do të jetë e hapur për nënshkrim nga të gjitha shtetet.
2. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara caktohet si depozitues i kësaj Konvente.
3. Kjo Konventë i nënshtrohet ratifikimit dhe instrumentet e ratifikimit depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.
4. Kjo Konventë do të jetë e hapur për aderim nga të gjitha shtetet. Aderimi kryhet nëpërmjet depozitimit të një instrumenti të aderimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 26

1. Çdo shtet palë mund të kërkojë kurdoherë rishikimin e kësaj Konvente duke i dërguar një njoftim me shkrim për këtë qëllim Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.
2. Asambleja e Përgjithshme e Organizatës së Kombeve të Bashkuara do të vendosë për masat që duhen marrë, nëse është e nevojshme, lidhur me një kërkesë të tillë.

Neni 27

1. Kjo Konventë hyn në fuqi ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose aderimit.
2. Për secilin shtet që do të ratifikojë këtë Konventë ose që do të aderojë pas depozitimit të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose aderimit, kjo Konventë do të hyjë në fuqi ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit ose aderimit.

Neni 28

1. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara do të marrë dhe qarkullojë tek të gjitha shtetet tekstin e rezervave të bëra në momentin e ratifikimit ose të aderimit.

2. Asnjë rezervë nuk do të lejohet, nëse nuk është në përputhje me objektin dhe qëllimin e kësaj Konvente.

3. Rezervat mund të tërhiqen në çdo kohë nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, i cili do të informojë të gjitha Shtetet palë të Konventës. Njoftimi do të hyjë në fuqi në ditën e marrjes së tij.

Neni 29

1. Çdo mosmarrëveshje ndërmjet dy ose më shumë shteteve lidhur me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente, që nuk zgjidhet nëpërmjet bisedimeve, i nënshtrohet arbitrazhit me kërkesën e njërit prej tyre. Nëse, brenda gjashtë muajve pasi të jetë bërë kërkesa për arbitrazh, palët nuk arrijnë të bien dakord për organizimin e arbitrazhit, secila palë mund t'ia parashtrojë mosmarrëveshjen Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, duke bërë kërkesën në përputhje me Statutin e Gjykatës.

2. Çdo Shtet palë, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit ose aderimit në këtë Konventë, mund të deklarojë se nuk e çmon veten të detyruar sipas paragrafit 1 të këtij neni. Shtetet e tjera palë nuk do të jenë të detyruara sipas këtij paragrafi ndaj çdo shteti palë që ka paraqitur një rezervë të tillë.

3. Çdo Shtet palë që shpreh një rezervë, në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, mund ta tërheqë këtë rezervë në çdo kohë nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 30

Kjo Konventë, tekstet e së cilës në gjuhët arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle janë njësoj autentike, depozitohet pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

NE DESHMI SA ME SIPER, të nënshkruarit, të autorizuar rregullisht nënshkruan këtë Konventë.

